

[Bertil Nilsson]

Du väljer själv vilka sanningar som gäller, medvetet eller omedvetet. Det är bara att välja det alternativ du själv tycker är bäst. Annars gör någon annan det åt dig.

Det är ingen slump att det har gått som det har gått

Vi har ett par bekanta som vi umgås med mest till fest. Det i mina ögon märkliga med dem är att de alltid låser ytterdörren fastän vi är flera stycken på festen. Jag kan väl i och för sig köpa detta om man är hemma hos dem. De bestämmer ju där. Men de gör samma sak om festen äger rum hos oss och det är då jag blir lite irriterad. Är det något som jag är van vid så är det olåst ytterdörr om vi befinner oss i vaket tillstånd och är hemma.

Varför gör vår bekante vän då så här? Jag vet nog svaret ganska bra och det är därför jag blir så irriterad. Han är naturligtvis förprogrammerat rädd och otrygg. Och hur kan han bli det? Ingen av oss har erfarenheter av inbrott, så det kan inte bero på det. Naturligtvis beror detta på fördomar om brottsligheten. Den sägs ju öka och ingen sägs gå säker någonstans. Massmedia fördjupar sig mycket i frågorna och basunerar ut felaktiga bilder av brottsligheten. Men är det så bedrövligt att du alltid måste låsa dörren? Eller är det bara en självvald sanning?

Den självvalda sanningen är oftast ett resultat av fördomar och generaliseringar, som leder till felaktiga handlingar.

Jag vill nog hävda att det är det senare. Tar du hjälp av dina sinnen inser du nog ganska snart att i ett lugnt villaområde på dagen och om du är hemma eller du har full fest på kvällen, så är den statistiska sannolikheten väldigt låg för ett inbrott eller intrång av en seriemördare. Tre faktorer påverkar de självvalda sanningarna: generalisering, förvrängning och uteslutande av fakta. Sådant irriterar mig ofantligt. Alla inser ju att generaliseringar och förvrängningar kan ha ganska negativa konsekvenser. Och så är det också.

Min bekant är dock omöjlig att ändra på. Han inser nog att hårda fakta talar emot hans beteende. Men känslorna får ta överhanden och så fortsätter han ändå att låsa mitt på ljusa dan. Han förvränger eller ser något som inte finns. Han väljer definitivt att utesluta fakta.

Det här är ett exempel på hur en självvald sanning får styra ett beteende. Varje dag ställs vi inför situationer då vi tvingas till beslut, som i sin tur leder till ett agerande. Hur vi väljer är ofta något vi inte tänker på. De beslut vi tar är både medvetna eller omedvetna. Så fungerar hjärnan. Det omedvetna är ett resultat av en massa funktioner som styr vårt behov av t ex trygghet, självförtroende, oro, glädje, rädsla eller aggressioner. Vi skänker ofta detta inte särskilt mycket tankar.

Den valda sanningens kraft är stark

Men ibland måste man det, om saker och ting inte skall gå åt pipan eller förbli vid det gamla. Under det första år som föreningen Malmö FBC nu verkat, kan vi konstatera att en del saker inträffat som vi kanske tidigare inte trodde skulle inträffa. Det har satts ett rejält publikrekord för Malmös innebandy, föreningen har fått sin första SM-medalj, damlaget har klarat sitt första år i div. 2 med glans. Visserligen nådde inte herrlaget div.1, men det var inte långt ifrån. Är detta en slump? Nej, jag tror inte det. Det är resultatet av en medveten strategi, en mental inställning om att man kan och vill och ska.

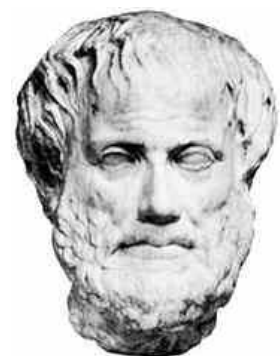
Det är du själv som bestämmer vilken sanning som skall gälla.

Det här hade inte gått om man inte satt sig ner och tagit itu med sakerna och själv bestämt vilka sanningar som skulle gälla. För det förhåller sig nämligen så att den valda sanningen har en enorm kraft i både positiv och negativ bemärkelse. Det är faktiskt så att det är du själv som bestämmer vilka sanningar som skall gälla. Det är inte andra som skall pracka dem på dig. Men det är väldigt lätt att det blir så. Och då tar vidskepligheten eller maktlösheten över.

Men vi håller oss med en hel uppsättning valda sanningar som styr vårt liv. Sanningar som andra (eller vi själva) vill pracka på oss. Alla muslimer är terrorister, brottsligheten ökar, våra motståndare vinner alltid över oss, m.m. är exempel på "sanningar" som kan påverka vårt beteende om vi inte tar itu med dem och vill undersöka och ändra på dem.

Att sätta upp klara och tydliga mål för en verksamhet, det må gälla ett lag eller en förening, är viktigt för att man skall komma någonstans. Då gäller det också att göra sig av med föreställningar om att saker och ting inte är möjligt eller tro på andras uppfattningar. Jag har till exempel träffat på människor som bestämt hävdar att det inte går att få innebandy att slå i Lund. Det är en handbollsstad. Ingen chans för innebandy att få fotfäste.

Detta, hävdar jag, är inget annat än bullshit eller just en självvald sanning för att slippa att ta itu med saker. Det är i varje fall ingen riktig sanning. För sådana finns inte. Det förstod redan den gamle greken Aristoteles. Det är de högt ställda målen och försöken att nå dem, som gjort att Malmös innebandy tagit ett rejält kliv framåt det gångna året genom Malmö FBC. Man har själv valt den sanning som skall gälla. Kraften i denna kan vara stark.

Redan Aristoteles menade att sanning är ett begrepp påhittat av människan